

WYROK TRYBUNAŁU (druga izba)

z dnia 13 października 2011 r.*

W sprawie C-224/10

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Landgericht Baden-Baden (Niemcy) postanowieniem z dnia 6 maja 2010 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 10 maja 2010 r., w postępowaniu karnym przeciwko

Leo Apeltowi,

TRYBUNAŁ (druga izba),

w składzie: J.N. Cunha Rodrigues, prezes izby, U. Lõhmus, A. Rosas (sprawozdawca), A. Ó Caoimh, i A. Arabadjiev, sędziowie,

rzecznik generalny: Y. Bot,
sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając procedurę pisemną,

* Język postępowania: niemiecki.

rozważywszy uwagi przedstawione:

— w imieniu L. Apelta przez B. Stegego, Rechtsanwalt,

— w imieniu Komisji Europejskiej przez G. Brauna, działającego w charakterze pełnomocnika,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 30 czerwca 2011 r.,

wydaje następujący

Wyrok

- ¹ Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 1, art. 5 ust. 1 lit. a), art. 7 ust. 1 lit. b) i art. 8 ust. 2 i 4 dyrektywy Rady 91/439/EWG z dnia 29 lipca 1991 r. w sprawie praw jazdy (Dz.U. L 237, s. 1), zmienionej dyrektywą Komisji 2000/56/WE z dnia 14 września 2000 r. (Dz.U. L 237, s. 45) (zwanej dalej „dyrektywą 91/439”), a także wykładni art. 11 ust. 4 dyrektywy 2006/126/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie praw jazdy (Dz.U. L 403, s. 18; sprostowanie Dz.U. 2009, L 19, s. 67).

- 2 Wniosek ten został złożony w ramach postępowania karnego prowadzonego przeciwko L. Apeltowi z tytułu umyślnego prowadzenia pojazdu bez uprawnień.

Ramy prawne

Uregulowania Unii

- 3 Zgodnie z motywem pierwszym dyrektywy 91/439:

„do celów wspólnej polityki transportowej i jako wkład do poprawy bezpieczeństwa drogowego, a także dla ułatwienia ruchu osób zamieszkałych w jednym z państw członkowskich innym niż ten, w którym zdawały egzamin na prawo jazdy, pożądane jest, aby istniał jeden wzór krajowego prawa jazdy dla całej Wspólnoty, uznawany wzajemnie przez państwa członkowskie, bez potrzeby wymiany praw jazdy”.

- 4 Zgodnie z motywem czwartym dyrektywy 91/439 z przyczyn dotyczących bezpieczeństwa drogowego należy ustanowić minimalne wymagania dla wydawania praw jazdy.

5 Artykuł 1 ust. 1 i 2 dyrektywy 91/439 ma następujące brzmienie:

„1. Państwa członkowskie wprowadzają krajowe prawo jazdy oparte na wzorze wspólnotowym opisanym w załączniku I lub Ia, zgodnie z przepisami niniejszej dyrektywy [...].

2. Prawa jazdy wydane przez państwa członkowskie są wzajemnie uznawane”.

6 Artykuł 3 tej dyrektywy stanowi:

„1. Prawo jazdy przewidziane w art. 1 upoważnia do prowadzenia pojazdów następujących kategorii:

[...]

Kategoria B:

— pojazdy silnikowe o maksymalnej dopuszczalnej masie nieprzekraczającej 3500 kilogramów i mające nie więcej niż osiem miejsc siedzących oprócz miejsca kierowcy; [...]

[...]

Kategoria D:

— pojazdy silnikowe używane do przewozu osób, które mają więcej niż osiem miejsc siedzących oprócz miejsca kierowcy; [...]

2. W zakresie kategorii A, B, B + E, C, C + E, D i D + E może być wydawane specjalne prawo jazdy na prowadzenie pojazdów w następujących podkategoriach: [...].”

7 Zgodnie z art. 5 ust. 1 lit. a) omawianej dyrektywy:

„1. Wydawanie praw jazdy podlega następującym warunkom:

a) prawa jazdy kategorii C i D wydaje się tylko kierowcom, którzy mają już prawo jazdy kategorii B”.

8 Artykuł 7 ust. 1 dyrektywy stanowi:

„Prawa jazdy są wydawane poza tym tylko takim kandydatom:

[...]

- b) którzy mają normalne miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego wydającego prawo jazdy albo którzy mogą przedstawić zaświadczenie, że studiują w tym kraju od co najmniej sześciu miesięcy”.
- 9 Zgodnie z art. 7 ust. 5 dyrektywy 91/439 żadna osoba nie może posiadać praw jazdy wydanych przez więcej niż jedno państwo członkowskie.
- 10 Artykuł 8 ust. 2 i ust. 4 akapit pierwszy tej dyrektywy przewiduje:

„2. Z zastrzeżeniem przestrzegania zasady terytorialności prawa karnego i uregulowań prawnych dotyczących policji państwa członkowskie normalnego miejsca zamieszkania mogą stosować swoje przepisy krajowe dotyczące ograniczania, zawieszania, cofania lub unieważniania prawa jazdy posiadaczowi prawa jazdy wydanego przez inne państwo członkowskie oraz, w razie potrzeby, wymienić w tym celu to prawo jazdy.

[...]

4. Państwo członkowskie może odmówić uznania ważności jakiegokolwiek prawa jazdy wydanego przez inne państwo członkowskie osobie, która na terytorium poprzednio wymienionego państwa podlega jednemu ze środków określonych w ust. 2”.

- 11 Zgodnie z pkt 1 akapit drugi w części I tytuł A załącznika II do dyrektywy 91/439 osoba ubiegająca się o prawo jazdy danej kategorii, która zdała egzamin teoretyczny na inną kategorię, może być zwolniona ze wspólnych przepisów pkt 2–4 tego załącznika.

- 12 Punkt 2 w części I tytuł A załącznika II określa zakres egzaminu dotyczącego wszystkich kategorii pojazdów. Przepisy szczególne dotyczące kategorii A i A1 zawarte są w pkt 3 załącznika, a dotyczące kategorii C, C+E, C1, C1+E, D, D+E, D1 i D1+E w pkt 4 tego załącznika.
- 13 Artykuł 11 ust. 1 i 4 dyrektywy 2006/126 stanowi:

„1. Posiadacz ważnego krajowego prawa jazdy wydanego przez jedno państwo członkowskie, który ma miejsce zamieszkania w innym państwie członkowskim, może złożyć wniosek z prośbą o wymianę jego prawa jazdy na prawo jazdy równoważne. Obowiązkiem państwa członkowskiego wydającego prawo jazdy równoważne jest sprawdzenie, jakiej kategorii uprawnienia faktycznie zachowują ważność na mocy przedstawionego prawa jazdy [...].

[...]

4. Państwo członkowskie odmawia wydania prawa jazdy osobie, której prawo jazdy podlega ograniczeniu, zawieszeniu lub cofnięciu w innym państwie członkowskim.

Państwo członkowskie odmawia uznania ważności jakiegokolwiek prawa jazdy wydanego przez inne państwo członkowskie osobie, której prawo jazdy podlega ograniczeniu, zawieszeniu lub cofnięciu na terytorium wydającego państwa członkowskiego.

Państwo członkowskie może także odmówić wydania prawa jazdy osobie ubiegającej się o prawo jazdy, której prawo jazdy zostało w innym państwie członkowskim unieważnione”.

Uregulowania krajowe

- 14 Paragraf 28 ust. 1 i 4 Verordnung über die Zulassung von Personen zum Straßenverkehr (Fahrerlaubnis-Verordnung) [rozporządzenia w sprawie dopuszczenia osób do ruchu drogowego (rozporządzenia w sprawie praw jazdy)] z dnia 18 sierpnia 1998 r. (BGBl. 1998 I, s. 2214), w brzmieniu znajdującym zastosowanie w czasie, gdy miały miejsce okoliczności faktyczne sprawy głównej, ma następujące brzmienie:

„1. Posiadacze ważnego prawa jazdy Unii Europejskiej lub prawa jazdy wydanego w państwach Europejskiego Obszaru Gospodarczego, mający zwykle miejsce zamieszkania w rozumieniu § 7 ust. 1 lub 2 w Niemczech, mogą w zakresie swoich uprawnień – z zastrzeżeniem ograniczeń określonych w ust. 2–4 – kierować pojazdami na terytorium Niemiec [...].

4. Uprawnienie określone w ust. 1 nie dotyczy posiadaczy prawa jazdy Unii lub prawa jazdy wydanego w państwach EOG,

[...]

- 3) którym w Niemczech prawo jazdy zostało cofnięte tymczasowo lub ostatecznie na podstawie orzeczenia sądowego bądź pod rygorem natychmiastowej wykonalności lub ostatecznie na podstawie decyzji organu administracji [...].”

- 15 Paragraf 21 ust. 1 pkt 1 Straßenverkehrsgesetz (ustawy o ruchu drogowym), w brzmieniu znajdującym zastosowanie w czasie, gdy miały miejsce okoliczności faktyczne sprawy, przewiduje:

„1. Podlega karze pozbawienia wolności do roku lub karze grzywny, kto:

- 1) kieruje pojazdem, mimo że nie posiada wymaganego w tym celu prawa jazdy lub obowiązuje go zakaz kierowania pojazdami na podstawie § 44 kodeksu karnego lub na podstawie § 25 niniejszej ustawy [...]”

Postępowanie przed sądem krajowym i pytania prejudycjalne

- 16 L. Apelt, obywatel niemiecki, w dniu 14 grudnia 1998 r. uzyskał niemieckie prawo jazdy klas 1a, 1b, 3, 4 i 5, wydane przez właściwe organy powiatu Verden (Niemcy).
- 17 W dniu 23 stycznia 2006 r. L. Apelt został zatrzymany w Niemczech, gdy prowadził pojazd w stanie nietrzeźwym. Następnego dnia jego prawo jazdy zostało zatrzymane przez policję niemiecką („polizeiliche Verwahrung”).
- 18 W dniu 31 maja 2006 r. L. Apelt został skazany przez Amtsgericht Osterholz-Scharmbeck na karę grzywny za prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwym. Cofnięto mu prawo jazdy, odebrano uprawnienia do kierowania pojazdami i wydano zakaz ubiegania się o nowe prawo jazdy do dnia 29 listopada 2006 r.

- 19 W dniu 1 marca 2006 r., to jest przed sądowym cofnięciem prawa jazdy L. Apelta przez władze niemieckie, lecz po zatrzymaniu tego prawa jazdy przez policję niemiecką, właściwe organy czeskie wydały L. Apeltowi uprawnienie do kierowania pojazdami kategorii B, na podstawie którego tego samego dnia wydano mu prawo jazdy. W prawie jazdy wskazano miejsce zamieszkania L. Apelta w Niemczech.
- 20 W dniu 30 kwietnia 2007 r., to jest po wygaśnięciu zakazu ubiegania się o nowe prawo jazdy orzeczonego wobec L. Apelta przez Amtsgericht Osterholz-Scharmbeck, organy czeskie wydały mu uprawnienie do kierowania pojazdami kategorii D. Na tej podstawie tego samego dnia wydano mu prawo jazdy, w którym wskazano miejsce zamieszkania w Republice Czeskiej, jak również datę wydania prawa jazdy kategorii B, czyli 1 marca 2006 r.
- 21 W dniu 11 lipca 2007 r. L. Apelt został zatrzymany, gdy prowadził autokar na terytorium gminy Achern (Niemcy). Prokuratura wniosła do Amtsgericht Achern o wydanie postanowienia karnego wobec L. Apelta z tytułu umyślnego prowadzenia pojazdu bez uprawnień. Amtsgericht Achern oddalił ten wniosek, uzasadniając, że uprawnienie do kierowania pojazdami kategorii D zostało wydane przez organy czeskie po wygaśnięciu zakazu i jest ważne na terytorium Niemiec.
- 22 Prokuratura wniosła apelację od tego postanowienia do Landgericht Baden-Baden, twierdząc, że uprawnienie do kierowania pojazdami kategorii B, nieważne na terytorium Niemiec, jest niezbędnym warunkiem uzyskania prawa jazdy kategorii D.

23 W takich okolicznościach Landgericht Baden-Baden postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

„1) Czy państwo członkowskie uprawnione jest – biorąc pod uwagę art. 5 ust. 1 lit. a) dyrektywy 91/439 [...], zgodnie z którym prawo jazdy kategorii D wydaje się tylko kierowcom, którzy mają już prawo jazdy kategorii B – zgodnie z art. 1 oraz art. 8 ust. 2 i 4 tej samej dyrektywy do odmowy uznania ważności wydanego przez inne państwo członkowskie prawa jazdy obejmującego uprawnienia kategorii B i D – w szczególności w odniesieniu do kategorii D – jeśli posiadaczowi tego prawa jazdy uprawnienie kategorii B zostało wydane przed orzecznym w tym pierwszym państwie członkowskim sądowym cofnięciem uprawnień do kierowania pojazdami, natomiast uprawnienie kategorii D zostało mu wydane dopiero po sądowym cofnięciu uprawnień oraz po upływie związanego z tym cofnięciem okresu obowiązywania zakazu ubiegania się o nowe prawo jazdy?

2) W przypadku udzielenia na pytanie pierwsze odpowiedzi przeczącej:

Czy pierwsze z wymienionych państw członkowskich może odmówić uznania wymienionego prawa jazdy – w szczególności w odniesieniu do uprawnienia kategorii D – na podstawie art. 11 ust. 4 dyrektywy 2006/126 [...], zgodnie z którym państwo członkowskie odmawia uznania ważności jakiegokolwiek prawa jazdy wydanego przez inne państwo członkowskie osobie, której prawo jazdy podlega cofnięciu na terytorium pierwszego z wymienionych państw członkowskich, jeśli uprawnienie kategorii B zostało przyznane w dniu 1 marca 2006 r., zaś uprawnienie kategorii D w dniu 30 kwietnia 2007 r., a prawo jazdy zostało wydane w tym ostatnim dniu?”

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

W przedmiocie pytania pierwszego

- ²⁴ W ramach pierwszego pytania sąd odsyłający dąży do ustalenia, czy na podstawie art. 5 ust. 1 lit. a) dyrektywy 91/439, zgodnie z którym prawo jazdy kategorii D wydaje się tylko kierowcom uprawnionym do kierowania pojazdami kategorii B, państwo członkowskie może odmówić zgodnie z art. 1 i art. 8 ust. 2 i 4 tej dyrektywy uznania ważności prawa jazdy kategorii B i D wydanego w innym państwie członkowskim, w szczególności w odniesieniu do kategorii D, jeżeli posiadacz tego prawa jazdy otrzymał uprawnienie do kierowania pojazdami kategorii B przed cofnięciem uprawnień przez sąd w pierwszym państwie członkowskim, a uprawnienie do kierowania pojazdami kategorii D po tym zdarzeniu oraz po wygaśnięciu orzeczonego jednocześnie zakazu ubiegania się o nowe prawo jazdy.
- ²⁵ Należy dodać, że sąd odsyłający wyjaśnia, iż prawo jazdy kategorii B zostało wydane przez organy czeskie wprawdzie przed cofnięciem niemieckiego prawa jazdy L. Apelta w Niemczech, lecz po jego zatrzymaniu przez policję niemiecką. Zarówno zatrzymanie prawa jazdy przez policję, jak cofnięcie uprawnień przez sąd nastąpiło z powodów istniejących już w chwili wydania prawa jazdy kategorii B przez organy czeskie. Ponadto sąd odsyłający zwraca uwagę, że w prawie jazdy kategorii B wydanym przez organy czeskie wskazano miejsce zamieszkania L. Apelta na terytorium Niemiec.

- 26 Tymczasem zgodnie z art. 7 ust. 1 lit. b) dyrektywy 91/439 wydanie prawa jazdy uzależnione jest od posiadania przez zainteresowanego zwykłego miejsca zamieszkania w państwie wydającym prawo jazdy lub zaświadczenia, że zainteresowany studiuje tam od co najmniej sześciu miesięcy.
- 27 W związku z tym udzielenie użytecznej odpowiedzi sądowi odsyłającemu wymaga sformułowania pytania w ten sposób, że dotyczy ono w istocie kwestii, czy art. 1 ust. 2, art. 5 ust. 1 lit. a), art. 7 ust. 1 lit. b) i art. 8 ust. 2 i 4 dyrektywy 91/439 stoją na przeszkodzie odmowie uznania przez przyjmujące państwo członkowskie prawa jazdy kategorii B i D wydanego przez inne państwo członkowskie, po pierwsze, gdy posiadacz tego prawa jazdy uzyskał uprawnienie do kierowania pojazdami kategorii B bez spełnienia warunku posiadania zwykłego miejsca zamieszkania i po zatrzymaniu jego prawa jazdy wydanego przez pierwsze państwo członkowskie przez policję w tym państwie, lecz przed orzeczeniem w tym państwie sądowego cofnięcia uprawnień do kierowania pojazdami, a po drugie, gdy posiadacz tego prawa jazdy uzyskał uprawnienie do kierowania pojazdami kategorii D po orzeczeniu cofnięcia uprawnień oraz po wygaśnięciu zakazu ubiegania się o nowe prawo jazdy.
- 28 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem art. 1 ust. 2 dyrektywy 91/439 przewiduje wzajemne uznawanie, bez jakichkolwiek formalności, praw jazdy wydawanych przez państwa członkowskie. Przepis ten nakłada na nie jasne i wyraźne zobowiązanie, które nie pozostawia żadnego zakresu uznania w odniesieniu do działań, które należy podjąć w celu zastosowania się do niego (wyrok z dnia 19 maja 2011 r. w sprawie C-184/10 Grasser, Zb.Orz. s. I-4057, pkt 19 i przytoczone tam orzecznictwo).

- 29 Do wydającego państwa członkowskiego należy zbadanie, czy są spełnione minimalne warunki nałożone przez prawo Unii, w szczególności te dotyczące miejsca zamieszkania i umiejętności kierowania pojazdami, przewidziane w art. 7 ust. 1 wspomnianej dyrektywy, a zatem czy wydanie prawa jazdy jest uzasadnione (zob. ww. wyrok w sprawie Grasser, pkt 20 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 30 Jeżeli zatem organy jednego państwa członkowskiego wydały prawo jazdy zgodnie z art. 1 ust. 1 dyrektywy 91/439, inne państwa członkowskie nie są uprawnione do badania spełnienia warunków wydania prawa jazdy przewidzianych w tej dyrektywie. Posiadanie prawa jazdy wydanego przez państwo członkowskie należy bowiem uważać za dowód, że posiadacz tego prawa jazdy w dniu jego wydania spełniał te warunki (zob. ww. wyrok w sprawie Grasser, pkt 21 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 31 Jednakże z wyroku z dnia 20 listopada 2008 r. w sprawie C-1/07 Weber, Zb.Orz. s. I-8571, wynika, iż art. 1 ust. 2 i art. 8 ust. 2 i 4 dyrektywy 91/439 nie stoją na przeszkodzie odmowie uznania przez państwo członkowskie na jego terytorium uprawnienia do kierowania pojazdami wynikającego z prawa jazdy wydanego przez inne państwo członkowskie osobie, której na terytorium pierwszego państwa członkowskiego cofnięto uprawnienia do kierowania pojazdami, nawet gdy nastąpiło to po wydaniu tego prawa jazdy, jeżeli ostatnie prawo jazdy zostało uzyskane w okresie zatrzymania prawa jazdy wydanego w pierwszym państwie członkowskim i zarówno zatrzymanie prawa jazdy, jak i cofnięcie uprawnień są uzasadnione przyczynami istniejącymi w dniu wydania drugiego prawa jazdy.
- 32 W sprawie głównej sądowe cofnięcie uprawnień do kierowania pojazdami nastąpiło po wydaniu L. Apeltowi przez organy czeskie prawa jazdy kategorii B. Prawo jazdy to zostało mu jednak wydane w okresie zatrzymania jego niemieckiego prawa jazdy przez policję w Niemczech.

- 33 Jak zauważył sąd odsyłający, zatrzymanie to można uznać za zawieszenie w rozumieniu art. 8 ust. 2 i 4 dyrektywy 91/439. Dyrektywa ta nie stoi więc na przeszkodzie odmowie uznania przez władze niemieckie na terytorium Niemiec prawa jazdy kategorii B wydanego L. Apeltowi przez organy czeskie, zważywszy że zarówno zatrzymanie prawa jazdy przez policję niemiecką, jak cofnięcie uprawnień przez sąd były uzasadnione przyczynami istniejącymi w chwili wydania tego prawa jazdy.
- 34 Należy też w każdym razie przypomnieć, że jak wynika z postanowienia odsyłającego, miejsce zamieszkania wskazane w prawie jazdy znajduje się w Niemczech. Sam zaś brak spełnienia warunku posiadania zwykłego miejsca zamieszkania w rozumieniu art. 7 ust. 1 lit. b) dyrektywy 91/439 może uzasadniać odmowę uznania przez państwo członkowskie prawa jazdy wydanego w innym państwie członkowskim.
- 35 Jak bowiem wynika z orzecznictwa Trybunału, art. 1 ust. 2, art. 7 ust. 1 lit. b) oraz art. 8 ust. 2 i 4 dyrektywy 91/439 nie stoją na przeszkodzie odmowie uznania przez przyjmujące państwo członkowskie na jego terytorium prawa jazdy wydanego przez inne państwo członkowskie, jeśli z zapisów zamieszczonych w tym prawie jazdy wynika, że nie został zachowany warunek posiadania zwykłego miejsca zamieszkania przewidziany w art. 7 ust. 1 lit. b) wskazanej dyrektywy (ww. wyrok w sprawie Grasser, pkt 33).
- 36 W związku z tym władze niemieckie miały prawo odmówić uznania tego rodzaju prawa jazdy jak prawo jazdy kategorii B wydane L. Apeltowi przez organy czeskie.
- 37 W odniesieniu do kwestii, czy państwo członkowskie może odmówić uznania prawa jazdy tego rodzaju jak wydane L. Apeltowi przez organy czeskie prawo jazdy

kategorii D, należy zauważyć, że z art. 5 ust. 1 lit. a) dyrektywy 91/439 wynika, iż prawo jazdy kategorii D może zostać wydane tylko kierowcy posiadającemu już prawo jazdy kategorii B.

- 38 Komisja twierdzi, że ponieważ wymagania do uzyskania prawa jazdy kategorii D są ostrzejsze niż w przypadku prawa jazdy kategorii B, a L. Apelt otrzymał prawo jazdy kategorii D po wygaśnięciu zakazu ubiegania się o nowe prawo jazdy, data wydania prawa jazdy kategorii B wskazana w prawie jazdy kategorii D nie ma wpływu na obowiązek wzajemnego uznawania prawa jazdy przewidziany w dyrektywie 91/439.
- 39 Nie można zgodzić się z tą argumentacją.
- 40 Zgodnie bowiem z art. 3 ust. 1 dyrektywy 91/439 prawo jazdy wydane zgodnie z art. 1 tej dyrektywy może upoważniać do kierowania pojazdami różnych kategorii. W ramach tych kategorii może być wydawane specjalne prawo jazdy na prowadzenie pojazdów w różnych podkategoriach, zgodnie z art. 3 ust. 2 dyrektywy.
- 41 Prawo jazdy kategorii B upoważnia do kierowania pojazdami o maksymalnej dopuszczalnej masie nieprzekraczającej 3500 kilogramów i mającymi nie więcej niż osiem miejsc siedzących oprócz miejsca kierowcy. Prawo jazdy kategorii D natomiast upoważnia do kierowania pojazdami używanymi do przewozu osób, które mają więcej niż osiem miejsc siedzących oprócz miejsca kierowcy.

- 42 Jak stwierdził rzecznik generalny w pkt 33 opinii, taki podział na kategorie i podkategorie pozwala dostosować dla każdej z nich wymagania niezbędne do uzyskania prawa jazdy.
- 43 Konkretnie zgodnie z załącznikami II i III do dyrektywy 91/439 istnieje wspólny zakres wymagań dla wszystkich kategorii praw jazdy. Wydanie prawa jazdy dowolnej kategorii uzależnione jest od spełnienia wymagań należących do tego wspólnego zakresu. Jak zauważył rzecznik generalny w pkt 37 opinii, chodzi na przykład o umiejętność sprawowania kontroli nad pojazdem bez stwarzania sytuacji niebezpiecznych oraz właściwej reakcji, gdy sytuacje takie wystąpią, czy też znajomość zasad zachowania bezpiecznej odległości między pojazdami, odstępu przy hamowaniu i trzymania się przez pojazd drogi.
- 44 Poza tymi wymaganiami minimalnymi istnieją szczególne przepisy dla każdej kategorii, w tym dla kategorii D.
- 45 Trzeba tu zwrócić uwagę, że jak wynika z pkt 1 akapit drugi w części I tytuł A załącznika II do dyrektywy 91/439, osoba ubiegająca się o prawo jazdy określonej kategorii, a posiadająca już prawo jazdy innej kategorii, może zostać zwolniona na przykład ze sprawdzianu znajomości przepisów ruchu drogowego.
- 46 Z treści i systematyki dyrektywy 91/439 wynika również, że prawo jazdy kategorii B stanowi uprzednią i niezbędną podstawę do uzyskania prawa jazdy kategorii D.

- 47 Byłoby zatem sprzeczne z celem w postaci zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego, wskazanym w motywach pierwszym i czwartym dyrektywy 91/439, gdyby przyjmujące państwo członkowskie nie mogło odmówić uznania prawa jazdy kategorii D wydanego na podstawie prawa jazdy kategorii B, które z kolei zostało wydane w sposób nieprawidłowy, uzasadniający odmowę jego uznawania.
- 48 W związku z tym należy stwierdzić, że jeżeli państwo członkowskie może na podstawie dyrektywy 91/439 odmówić uznania ważności prawa jazdy kategorii B wydanego przez ograny innego państwa członkowskiego, ma również prawo odmówić uznania ważności prawa jazdy kategorii D wydanego na podstawie wspomnianego prawa jazdy kategorii B.
- 49 Ponieważ prawo jazdy kategorii B zostało wydane L. Apeltowi przez organy czeskie w sposób nieprawidłowy, uzasadniający odmowę jego uznawania, art. 1 ust. 2, art. 5 ust. 1 lit. a), art. 7 ust. 1 lit. b) i art. 8 ust. 2 i 4 dyrektywy 91/439 nie stoją na przeszkodzie odmowie uznania przez władze niemieckie również prawa jazdy kategorii D wydanego L. Apeltowi przez organy czeskie na podstawie prawa jazdy kategorii B.
- 50 Wobec powyższego na pierwsze pytanie należy odpowiedzieć w ten sposób, iż art. 1 ust. 2, art. 5 ust. 1 lit. a), art. 7 ust. 1 lit. b) i art. 8 ust. 2 i 4 dyrektywy 91/439 nie stoją na przeszkodzie odmowie uznania przez przyjmujące państwo członkowskie prawa jazdy kategorii B i D wydanego przez inne państwo członkowskie, po pierwsze, gdy posiadacz tego prawa jazdy uzyskał uprawnienie do kierowania pojazdami kategorii B bez spełnienia warunku posiadania zwykłego miejsca zamieszkania i po zatrzymaniu jego prawa jazdy wydanego przez pierwsze państwo członkowskie przez policję w tym państwie, lecz przed orzeczeniem w tym państwie sądowego cofnięcia

uprawnień do kierowania pojazdami, a po drugie, gdy posiadacz tego prawa jazdy uzyskał uprawnienie do kierowania pojazdami kategorii D po orzeczeniu cofnięcia uprawnień oraz po wygaśnięciu zakazu ubiegania się o nowe prawo jazdy.

W przedmiocie pytania drugiego

- 51 Ponieważ okoliczności faktyczne sprawy głównej miały miejsce w latach 2006 i 2007, czyli przed dniem wejścia w życie art. 11 ust. 4 dyrektywy 2006/126, nie ma powodu udzielać odpowiedzi na drugie pytanie.

W przedmiocie kosztów

- 52 Dla stron postępowania przed sądem krajowym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed tym sądem; do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż poniesione przez strony postępowania przed sądem krajowym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (druga izba) orzeka, co następuje:

Artykuł 1 ust. 2, art. 5 ust. 1 lit. a), art. 7 ust. 1 lit. b) i art. 8 ust. 2 i 4 dyrektywy Rady 91/439/EWG z dnia 29 lipca 1991 r. w sprawie praw jazdy, zmienionej dyrektywą Komisji 2000/56/WE z dnia 14 września 2000 r., nie stoją na

przeszkodzie odmowie uznania przez przyjmujące państwo członkowskie prawa jazdy kategorii B i D wydanego przez inne państwo członkowskie, po pierwsze, gdy posiadacz tego prawa jazdy uzyskał uprawnienie do kierowania pojazdami kategorii B bez spełnienia warunku posiadania zwykłego miejsca zamieszkania i po zatrzymaniu jego prawa jazdy wydanego przez pierwsze państwo członkowskie przez policję w tym państwie, lecz przed orzeczeniem w tym państwie sądowego cofnięcia uprawnień do kierowania pojazdami, a po drugie, gdy posiadacz tego prawa jazdy uzyskał uprawnienie do kierowania pojazdami kategorii D po orzeczeniu cofnięcia uprawnień oraz po wygaśnięciu zakazu ubiegania się o nowe prawo jazdy.

Podpisy